

Prædiken til 15. søndag efter trinitatis

Luk. 10, 38-42

Mindst en halv million danskere – mest kvinder – lider af stress. Stress er hovedårsagen til at kommunernes udgifter til sygedagpenge igen er stigende. Sådan lød bare to af radioavisens overskrifter om stress for et stykke tid siden. Det er et stresset samfund, vi lever i. Vi vil så urealistisk meget og kan ikke nå det hele. Vi ser alt det, som vi ikke når – og så får vi stress – vi bliver sure og pirrelige, vi får hovedpine, ondt i maven, indtil vi går helt ned med flaget – og så – ja, så kan vi komme i radioen måske, hvis vi har lært at håndtere vores stress-situation.

Var det stress, Martha led af? Var der klumper i sovsen, og var stegen brændt på? Og bordet var ikke engang dækket, og var dugen overhovedet blevet strøget? Maria kunne da også godt hjælpe lidt i stedet for bare at sidde der og gøre sig til overfor Jesus. Det passede sig i det hele taget ikke for kvinder at blande sig i mandfolkesnak. Ja, sådan har Martha måske tænkt, mens hun sled helt alene i sit køkken for at få denne improviserede festmiddag til at lykkes. Og hun beklager sig til Jesus: Så sig dog noget til hende! Synes du måske, det er rimeligt, at hun overlader alt arbejdet til mig?

Vi får ikke at vide, om Jesus synes, det er

rimeligt, at Martha laver det hele selv. Men Maria har valgt den gode del, og den skal ikke tages fra hende. Martha kunne måske også have prioriteret anderledes. Hun kunne også have foretrukket samværet med Jesus frem for samværet med pletter og pander i køkkenet. Eller kunne hun? Hvem skulle så lave maden måske? Der skal jo mad på bordet – ugæstfrihed vil man da ikke have siddende på sig. Ja, sådan har Martha vel tænkt og gravet sig endnu længere ned i sit husmormartyrium.

Jeg forstår hende egentlig så godt. Hendes irritation over søsterens dovenskab, som hun jo må se det. Jeg er vokset op med min mormors motto, der lød: Erst die Arbeit, dann das Vergnügen, altså først arbejdet, og så fornøjelsen. Sådan et motto kan godt ødelægge ens sans for prioritering, for det kan jo være, at det ikke altid er arbejdet, der er det vigtigste. Måske var det ikke lige det vigtigste, at spisetiden blev overholdt hos Martha og Maria den dag. Måske var det egentlig vigtigere at få lidt åndelig føde, mens Jesus nu var der. Det var det, Maria instinktivt havde forstået, mens Martha blev stresset i sit køkken.

Maria havde valgt den gode del, det der er

Udgivet af

Grundtvigsk Forum
Nr. 232. 115. årgang
September 2014
ISSN 0901-2214

nødvendigt. Men hvad er så egentlig det? Salmisten, som vi hørte i begyndelsen af gudstjenesten, gav udtryk for de samme erfaringer. At være Gud nær er min lykke, skrev han. Eller: Hos dig ønsker jeg intet på jorden. Det er den himmelstormende tanke. Et udtryk for det kontemplative liv – et liv i stilhed, i fordybelse og konstant bøn og meditation, sådan som vi forestiller os det om klostervæsenet, hvor bøn afløser bibellæsning, det hele kun afbrudt af gudstjenester tidlig og silde – en fem til seks gange om dagen.

At være Gud nær er min lykke. Det er en sætning, der også kunne bruges om vor tids spiritualitet. For nu er det igen kommet på mode at gå pilgrimsvandring, at tage på retræte, at faste. Alle de udenværker, som Luther afskaffede, de holder nu igen deres indtog måske ikke i kirken, men i hvert fald blandt kristne.

Der har helt åbenbart manglet en dimension i kristenlivet. Der har været alt for meget Martha og alt for lidt Maria i vores kristendomsforståelse. For meget snak og geskæftighed, for lidt stilhed og lytten til Vorherre selv. Maria havde valgt den gode del. Havde Martha valgt den samme gode del, så var der ikke kommet mad på bordet den dag. Det kunne man så have levet med. Men hvad med den næste dag? Hvilket gode skulle vælges der? Er det den totale verdensforsagelse, der er konsekvensen af at være Gud nær?

Jeg var på et tidspunkt til årsmøde i Det mellemkirkelige råd. Her fik vi bl.a. fortalt små historier rundt omkring fra stifterne. Fra Lolland-Falster lød fortællingen om en

kirkevandring i Maribo. Det begyndte med en fællesspisning for de deltagende kirker og kristne institutioner. Da der ligger et Birgitta-kloster i Maribo, var Birgitta-nonnerne selvfølgelig også med, og til fortællerens store forbavselse kom de med smil og godt humør. Og de drak sandelig både hvidvin til fisken og rødvin til hovedretten. Det troede hun virkelig ikke, at nonner havde lov til.

I klosterkirken i det svenske Vadstena – Birgittastedet over dem alle – er der to skulpturer af den hellige Birgitta. Den ene forgyldte Birgitta sidder med løftede arme, ansigtet er himmelvendt, strålende af overjordisk lykke. Det er den ekstatiske Birgitta – den himmelhenrykte. I sin ekstase er hun sammen med Vorherre selv - at være Gud nær er min lykke. Den anden skulptur er den mere dagligdags Birgitta. Godt nok med en bog i hånden og ikke med gang i pottes og pander i køkkenet, men alligevel meget normal at se på. Der er ikke noget overjordisk strålende over denne Birgitta.

Disse to skulpturer viser, at den hellige Birgitta er en Maria og en Martha i en og samme person. Hver ting til sin tid. Sådan er livet sat sammen her på jorden, selvom det altså ikke er sikkert, at prioriteringen altid skal være: først arbejdet og så fornøjelsen. Måske er det også det, som evangeliet vil fortælle os. At Marthas liv og gøremål ikke er meningsløst og ligegyldigt, men at der findes tidspunkter i et menneskes liv, hvor himlen rører jorden, og der skal man altså ikke give sig til at skrælle kartofler.

Og hvornår er det så, at himlen rører jorden? Hvornår er det, at vi kan mærke Guds nærvær? Ja, det sker jo på så mange under-

lige måder. Det kan ske i stilhed og bøn. Det kan ske i ekstase måske, som for den hellige Birgitta. Det kan ske, når nøden er størst, og man alligevel klarer sig igennem. Det sker, når ordet forkyndes og høres. Det sker, når Jesus deler sit liv med os under nadveren.

Og det sker, hver gang et lille barn bliver døbt til at tilhøre Jesus. ”Modtag det hellige korsets tegn både for dit ansigt og for dit bryst til et vidnesbyrd om, at du skal tilhøre den korsfæstede Herre Jesus Kristus”. Sådan lyder det i dåbsritualet. I dåben får vi fællesskab med Jesus – fællesskab gennem liv og død. Gud selv bøjer sig ned til jorden og velsigner det lille Guds barn. Præsten er kun den, der låner hånd og stemme ud til handlingen. Det er Gud selv, der virker. Her rører himlen virkelig jorden: ”Guds fingrene grande slog kors for din pande, Guds Enbarnes røst, slog kors for dit bryst”, synger vi med Grundtvig.

Vi hørte fra Det nye Testamente om en anden dåb. En lidt mere underlig af slagsen. Der var i hvert fald ikke meget døbefont og dåbskjole over det, dengang den etiopiske hofmand blev døbt.

Denne mand er blevet ramt af Guds ord. Han har sans for, at her er der noget helt særligt, noget der kræver hans fulde opmærksomhed. I hvert fald for en stund. Han kan ikke lægge ordet fra sig. På den anden side kan han heller ikke forstå det. I hvert fald ikke før han får det udlagt og forklaret. Og mens de taler om, hvad skrifterne fortæller om ordet, der blev kød, om Gud der blev menneske, så tænker hofmanden ikke det mindste på, at nu må han også hellere skynde sig videre, for pligterne kalder, han skal

Redaktion

Sognepræst
Margrethe Dahlerup Koch
Høbrovej 3
6980 Tim
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

nå så meget, og der står stadig mange ting i kalenderen til i dag. Det er lige til at få stress af. Det gør han ikke, for ét er fornødent. En ting er nødvendig lige nu. Det har denne fornemme mand øje for.

For han tænker heller ikke på sin position og prestige – hofmand hos selveste etiopiernes dronning Kandake. Det er jo altså ikke ingenting. Men, nej, ét er fornødent, og manden lader sig døbe i en helt tilfældig vandpyt. En vandpyt, det mest dagligdags og trivielle, som man overhovedet kan forestille sig. Slet ikke noget man ellers forbinder med Guds rige. Men altså også i det mest trivielle og dagligdags finder vi nedslag af det guddommelige. Himlen rører jorden.

Så borttrykkede Herrens ånd Filip, som der står skrevet. Hofmanden derimod blev i sin egen virkelighed. Ikke noget med konstant ekstase. Ikke noget med at han fra nu af levede et verdensfjernt og asketisk liv. Men han fortsatte sin rejse med glæde. Han fortsatte. På den måde var der ikke sket nogen omvæltning. Han fortsatte sit menneskeliv, sådan som det var givet ham på denne jord. Alligevel var der sket ham noget, dengang himlen rørte jorden. For nu kunne han fortsætte sit liv med glæde. Han havde valgt den gode del, og den skulle aldrig tages fra ham. Heller ikke os skal den tages fra. Som han kan vi fortsætte vores rejse gennem livet med glæde. En glæde som næres og fornyes, hver gang himlen rører vores jord:

Her har dagen evighed,
her har kærlighed sit sted,
hvor Guds søn er sammen med os under Helligåndens fred,

og da føler vi en stund,
at vi står på hellig grund,
og at livets mening lyder fra vor skabers egen mund.

Amen

Bodil Raakjær Jensen

Grindsted

Salmer:

745, 29, 331, 411, 477, 11